

státní opera praha

Intendant: Mgr. JAROSLAV VOCELKA

Šéf opery: PhDr. INGEBORG ŽÁDNÁ

Šéf baletu: PAVEL ĎUMBALA

TISKOVÁ ZPRÁVA

Sezona 2005 - 2006

13. září 2005

GIOACCHINO ROSSINI
Il barbiere di Siviglia
Lazebník sevillský

Premiéra 29. září 2005 v 19.00 hodin ve Státní operě Praha

PREMIÉRY SEZONY 2005/2006

Gioacchino Rossini (1792 – 1868)

IL BARBIERE DI SIVIGLIA / LAZEBNÍK SEVILLSKÝ

Dirigent: ENRICO DOVICO

Režie: MARTIN OTAVA

Scéna: JÁN ZAVARSKÝ

Kostýmy: BETTINA KIRSTE

Premiéra: 29. 9. 2005

Kdo by neznal nejslavnějšího lazebníka všech dob – Figara, který suverénně vládne nejen břitvou, ale i skvělým vtipem, s nímž pomůže získat hraběti Almavivovi jeho milovanou Rosinu? Lásky, lsti a intriky, to jsou ingredience Rossiniho mistrovské komické opery. Jiskřivý půvab jeho hudby, efektní virtuózní party hlavních hrdinů – šelmovské Rosiny s bravurními koloraturami a temperamentního Figara –, i razantní tempo, s nímž kvapí děj kupředu, zajistily Lazebníku sevillskému trvalé místo ve světovém repertoáru. Dnes by už nikdo neuvěřil, že premiéra 20. 2. 1816 v Římě byla jedním z největších skandálů v operní historii vůbec! Opera překypuje neodolatelnými komickými výjevy, přesto se objeví i vážnější tón – například ve slavné árii učitele hudby dona Basilia o pomluvě, která má dodnes svou hořkou platnost. Nicméně autor předlohy, slavný francouzský dramatik Pierre Beaumarchais, napsal, že se chtěl především „oddat svému veselému temperamentu a divadlu vrátit jeho původní radostnou náladu“. Rossiniho zhudebnění na tento úmysl bezprostředně navazuje a stejný cíl si klade i nová inscenace ve Státní opeře Praha v režii Martina Otavy a v hudebním nastudování italského dirigenta Enrica Dovica, který se v SOP podepsal pod premiéry oper *Nápoj lásky* (1995), *Turandot* (1995) a *La Gioconda* (1997).

Opera byla v Čechách poprvé uvedena čtyři roky po světové premiéře 20. 2. 1816 v Římě, a to německy 29. 6. 1820 ve Stavovském divadle v Praze. V budově Státní opery Praha byla poprvé nově nastudována 1. 9. 1905 (v tehdejší Novém německém divadle). V éře samostatné Státní opery Praha se *Lazebník sevillský* už jednou na repertoáru vyskytl – měl zde premiéru 3. 12. 1994 v hudebním nastudování Anne Randine Overby a v režii Bruno Bergera; jednalo se o první pražské provedení této opery v italském originále.

Bedřich Smetana / Martin Hrdinka / Ján Ďurovčík

MÁ VLAST (*balet*)

Autor projektu: **MARTIN HRDINKA**
Choreografie a režie: **JÁN ĎUROVČÍK**
Dirigent: **PETR VRONSKÝ, FRANTIŠEK DRS**
Scéna: **BORIS KUDLIČKA**
Kostýmy: **MARTIN ČERNÝ**

Premiéra: 8. 12. 2005

Balet Státní opery Praha v koprodukcí s PART agency, a. s. připravuje na prosinec letošního roku výjimečnou kulturní událost - premiéru celovečerní inscenace *Má vlast*. Monumentální cyklus šesti symfonických básní Bedřicha Smetany /1824-1884/, vytvořený v průběhu sedmdesátých let 19. století, je jedinečnou hudební apoteózou vlasti. Autor projektu Martin Hrdinka a renomovaný slovenský choreograf Ján Ďurovčík se rozhodli podtrhnout ve svém výpravném celovečerním baletu sílu Smetanova geniálního díla jeho bohatým vizuálním ztvárněním. Třebaže představení bude rezonovat se současnými tanečními trendy, mělo by zůstat divácky sdělné a plně odpovídat duchu předlohy. Baletní verze Smetanova slavného díla se dočká zdokumentování na DVD a CD.

Giuseppe Verdi (1813 – 1901)

I VESPRI SICILIANI / *SICILSKÉ NEŠPORY*

Dirigent: **HILARY GRIFFITHS**
Režie: **KAREL KRÍŽ**
Scéna: **JAROSLAV MALINA**
Kostýmy: **KRISTINA MATRE KRÍŽOVÁ**
Choreografie: **PAVEL ĎUMBALA**

Premiéra: 16. 3. 2006

Komponování opery *Sicilské nešpory*, kterou si u Verdiho objednala v roce 1852 pařížská opera, nepřineslo skladateli mnoho tvůrčí pohody: problémy mu působil francouzský text libreta stejně jako spolupráce s libretistou Eugènem Scribem, který nebyl ochoten vyjít vstříc skladatelovým požadavkům. Proti své vůli musel Verdi vložit – v souladu s tehdejšími závaznými územ ve francouzské opeře – rozsáhlou baletní scénu („Roční doby“ ve 3. dějství). Když se k tomu přidaly rozpory s představitelkou hlavní ženské role Sophií Cruvelli, označil rozezlý skladatel v dopise řediteli opery Roqueplanovi „rok strávený ve Francii za zcela promarněný“ a dodal: „Za tu dobu bych mohl složit dvě italské opery!“. Pařížská premiéra opery 13. 6. 1855 byla nicméně velmi úspěšná; v Itálii revoluční námět, čerpající z historického povstání Sicilčanů proti Francouzům v roce 1282, narazil na odpor cenzury a opera mohla být uvedena až s upraveným překladem libreta do italštiny.

V Čechách byly *Sicilské nešpory* inscenovány pouze čtyřikrát: německy 29. 1. 1859 ve Stavovském divadle v Praze, česky 10. 12. 1953 v Plzni, 27. 1. 1961 v Ostravě a 1. 4. 1967 v Liberci. Státní opera Praha uvede italskou verzi opery v hudebním nastudování britského dirigenta Hilaryho Griffithse, který ve Státní opeře Praha připravil řadu premiér: v roce 1992 Straussovou *Salome* a Zemlinského aktovky *Florentinská tragédie* a *Infantčiny narozeniny*, v roce 1995 *Kouzelnou flétnu*, v roce 2000 Schönbergovo *Očekávání* a v roce 2003 Leoncavallovu *Bohému* a novou inscenaci opery *Nížina* Eugena d'Alberta u příležitosti 100. výročí světové premiéry v Novém německém divadle (dnes Státní opery Praha).

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809 – 1847)

SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ (*balet*)

Libreto a choreografie: **LIBOR VACULÍK**

Scéna: **PETR ČANECKÝ**

Kostýmy: **ROMAN ŠOLC**

Premiéra: 6. 4. 2006

Shakespearův Sen noci svatojánské vznikl jako příležitostný oslavný kus určený původně k domácímu provozování při svatební slavnosti. Geniální féerie s mihotavým světem lesních bytostí, do něhož je zasazen jemný sen jedné noci, kouzelná hra mileneckých párů i půvabné vystoupení řemeslníků, inspirovala teprve sedmnáctiletého Felixe Mendelssohna-Bartholdyho k napsání mimořádně úspěšné předehry. O 15 let později složil na žádost pruského krále Friedricha Wilhelma IV. hudbu k celé hře. „Rád bych si splnil sen inscenovat Sen noci svatojánské jako jednu z nejbizarnějších, nejgrotesknějších a nejeroičtějších her, které nám nebaletní literatura poskytuje“, říká choreograf Libor Vaculík. „Selankovitou komedii posunout třeba až na nebezpečnou hranici grotesky, realitu prolínat s iracionalitou, chvíli smích, chvíli krutost, chvíli pláč. Mám pocit, že na prahu nového milénia není nic jisté... z tyрана se může stát otrok, ze sluhy se vyklube tyran, z lásky nenávisť, z mollu dur, z tanga valčík a z baletu rap. Ne vždy, ne všude, ale ve snech a touhách hlavních postav Snu noci svatojánské určité.“

Leonard Bernstein (1918 – 1990)

CANDIDE

Dirigent: **N.N., FRANTIŠEK DRS**

Režie, scéna a choreografie: **MICHAL CABAN, ŠIMON CABAN**

Kostýmy: **SIMONA RYBÁKOVÁ**

Pražská premiéra : 25. 5. 2006

Kdyby existovala zvláštní cena za nejvyšší počet verzí téhož díla, pak by ji musel dostat Candide. Pronásledoval Leonarda Bernsteina plných 33 let! Od první muzikálové verze na libreto americké spisovatelky Lillian Hellman podle slavné Voltairovy novely (premiéra 1. 12. 1956 v New Yorku) přes další muzikálové a posléze operní podoby až k poslední, uvedené 13. 12. 1989 v Barbican Centre v Londýně, se pokaždé měnilo libreto i hudební zpracování, byly přidávány nové písně (Bernstein sám byl i autorem textu k několika z nich). Zábavná nevázaná satira, pojatá zčásti jako sofistikovaná opereta, zčásti jako ztřeštěná komedie s názvuky montypythonského humoru, je skvělým přetlumočením Voltairova ironického úšklebku na adresu filozofických směrů založených na optimistickém světonázoru.

V průběhu opery, která postupuje kupředu v bleskovém spádu, dojde k vyhnání smolařského mladíka Candida z rodné Vestfálie, jeho naverbování do bulharského vojska, předvedení před španělskou inkvizicí, podvodné ožebračení, bloudění v jihoamerickém pralese, ztroskotání na pustém ostrově a opětovnému odlučování od milované Kunigundy, která s důstojností snáší nejrůznější formy tělesné pohany, jichž se na ní dopouští doslova kdekdo. Candide má ovšem během všech katastrof neustále na paměti poučku svého učitele doktora Panglosse, že totiž „všechno je dokonalé v tomto nejdokonalejším ze všech možných světů.“ Bernsteinova půvabná partitura proložená vtipnými písněmi (mj. i slavnou koloraturní árií Kunigundy „Glitter and Be Gay“) se stala kultovním muzikálem a zejména v USA zdomácněla jak v repertoáru amatérských spolků, tak velkých operních domů.

V České republice byl Candide uveden jen jednou – česky 16.5. ve Státním divadle v Brně.

Gioacchino Rossini (1792 – 1868)

IL BARBIERE DI SIVIGLIA / LAZEBNÍK SEVILLSKÝ

Dirigent: ENRICO DOVICO

Režie: MARTIN OTAVA

Scéna: JÁN ZAVARSKÝ

Kostýmy: BETTINA KRISTE

II. dirigent: MICHAEL KEPRT

Sbormistr: ADOLF MELICHAR

Premiéra: 29. 9. 2005

**Reprízy: 2., 4., 6., 9., 23., 27. X., 3., 9., 30. XI. 2005,
3. I., 23. II., 13. IV., 25. IV., 6. V. 2006**

V hlavních rolích:

**SIMONA ŠATUROVÁ, LUDMILA VERNEROVÁ, PAVLA VYKOPALOVÁ (Rosina),
VLADIMÍR CHMELO, JIŘÍ KUBÍK, VÁCLAV SIBERA (Figaro),
ALEŠ BRISCEIN, JAROSLAV BŘEZINA, MARTIN ŠREJMA (Almaviva),
PAVEL KLEČKA, JIŘÍ SULŽENKO, LADISLAV NESHYBA (Bartolo),
IVO HRACHOVEC, LADISLAV MLEJNEK, ADAM PLACHETKA (Basilio).**

Inscenační tým Lazebníka sevillského je mezinárodní – italský dirigent Enrico Dovico, slovenský scénograf Ján Zavarský, německá výtvarnice kostýmů Bettina Kirste a český režisér Martin Otava.

Právě jeho jsem požádala o několik slov k chystané první premiéře sezony 2005/06.

Pamatujete se na své první setkání s Lazebníkem sevillským?

To mně bylo pět let. Můj dědeček Zdeněk Otava zpíval na koncertě árii Figara. Česky. Bylo to úžasné. Poprvé jsem Lazebníka viděl ve Stavovském divadle ve vynikající režii Ladislava Štrose. Dodnes nemohu zapomenout na Rosinu paní Boženy Effenberkové, na pana Eduarda Hakena, Karla Bermána, Bohuslava Maršíka či Reného Tučka v titulní roli. Tu inscenaci jsem viděl snad dvacetkrát.

To na Vás musela udělat velký dojem...

Asi mimo jiné i proto, že se tehdy u nás zpívaly všechny opery česky, takže čeští diváci, kteří v té době v hledišti převažovali, mohli reagovat na všechny vtipné pointy okamžitě a ne si muset nejdříve přecíst české titulky. A také pěvci rozuměli obsahu každého slova a díky tomu interpretovali text s patřičnou chutí a výrazem.

Dal byste tedy přednost uvádění oper v češtině?

Ne! Evropa je dnes jeden velký dům. Pamětníci si určitě vzpomenou, jak dříve zahraniční host zpíval v originále, zatímco všichni ostatní domácí sólisté a sbor v češtině. To je dnes už nemyslitelné. Dnes řada našich pěvců hostuje na zahraničních scénách a pochopitelně musejí znát opery v originále. Ostatně originál se jim zpívá mnohem lépe než sebedokonalejší překlad – skladatelé hudebně mysleli v jazyce, v němž komponovali, a vazba textu, melodické fráze i rytmu je logicky velmi těsná. Proměnila se struktura obecně, v Praze je spousta turistů a v hledišti slyšíte daleko častěji angličtinu nebo němčinu než češtinu. Ale myslím, že i český operní fanoušek chce slyšet opery v původním jazyce, v jakém je znají ze

zahraničních nahrávek. Nakonec nikomu nepřijde zvláštní, že mnohé filmy v televizi či kinech sleduje v originálním jazyce s českými titulky.

Nicméně jsem přesvědčen, že by si nová česká pěvecká generace měla uvědomit, že bez aktivní znalosti itaštiny a němčiny bude jen memorujícími zpěváky, kteří nikdy nebudou schopni interpretovat roli v potřebném detailu, který jim zajistí jen dokonalá znalost každého slova a významu. Vzpomínám, jak mi José Cura na turné po Japonsku v roce 2002, kdy vystupoval v Aidě se Státní operou Praha, říkal, že zpívá role pouze v tom jazyku, který aktivně ovládá.

Režíroval jste Lazebníka sevillského v Solingenu, na festivalu Opera Praha-Open air v Lichtenštejnském paláci v Praze a naposledy vloni v Luxemburku.

Jaký bude Váš Lazebník sevillský ve Státní opeře Praha?

Není nic snazšího než „obléci“ komedii jako dobovou inscenaci. Mnozí diváci tomu také dávají přednost. Ale na to stačí ofotit knihu historické módy. Stejně tak banální je cesta tzv. aktualizace či přenesení do současnosti. Lazebník má hudebně dvě rozdílné roviny, které se velmi přirozeně prolínají, přestože jsou naprosto rozdílné. Jakoby Rossini oscilloval mezi realitou a absolutní stylizací. Tou stylizací myslím například finále prvního dějství, v němž se zdá, že všichni hromadně zešileli. Jak toto vyjádřit výtvarně a režijně, najít mezi oběma protipóly rovnováhu a jakousi samozřejmost? Navíc je velmi těžké být originální, neeklektický při inscenování tak notoricky známých oper jako je Lazebník.

Jakou cestou jste se tedy s výtvarníkem, panem Zavarským vydali?

Vymysleli jsme dvě naprosto různá scénická řešení, která by s jistotou fungovala. Ale stále to byla jen dekorace, pouhá funkční kulisa. A pak se zrodila třetí varianta, o níž jsme od počátku věděli, že to je „náš“ Lazebník. Dům ve tvaru obřího vejce, dům, v němž se z dívky stává žena, dům, který je této ženě už malý a praská jako skořápka. Je to dům? Je to vejce? Nebo hlava Rosiny? To vše se otočí v každém jednání jednou o 360 stupňů tak jako zeměkoule jednou za den kolem své osy. Díky točně a veliké mříži, která rozděluje ulici od interiérového átria domu doktora Bartola, vidíme neustále současně do Bartolova domu i na ulici.

S panem Zavarským jste sehraný tým. Ve Státní opeře Praha jste spolu vytvořili inscenace oper La Gioconda, Lohengrin, Faust a Markétka a operety Netopýr. Inscenujete spolu často i v zahraničí. Z posledních vašich zahraničních premiér byla mimořádně úspěšná vaše Salome pro Varšavské národní divadlo, premiérována 25. 6. 2004.

Měla úspěch nejen ve Varšavě, ale i na letošním turné v Tokiu, Osace a Nagoji. V titulní roli vystoupila slavná francouzská sopranistka Sylvia Valayre. V srpnu byla Salome uvedena na festivalu v Peralade a příští rok pojedje na festival do Santander. Za největší úspěch pokládám skutečnost, že intendant norského divadla v Bergenu angažoval inscenační tým varšavské Salome, aby ji nastudovali v Bergenu, premiéra bude 5. 11. 2005. To je pro mne nejlepší ocenění, když intendant jiného divadla „koupí“ produkci do „svého“ operního domu.

Kostýmní výtvarnice paní Bettine Kirste pracuje ve vašem týmu poprvé?

S panem Zavarským a Bettinou Kirste jsme pracovali v Německu na inscenaci Rigoletta a pak na Händelově Xerxovi, který byl uveden na festivalech v Hannoveru, Bad Landshut a v Bayreuthu. Bettine je německy precizní. Má originální optiku a umí citlivě zkombinovat současnou módu, současné materiály s historickým kostýmem. Takové budou kostýmy našeho Lazebníka.

S Enrikem Dovicem jste se ve Státní opeře Praha již sešel při nových inscenacích Nápoje lásky a La Giocondy.

Známe se dobře, což je skvělé, nemusíme si mnoho vysvětlovat, máme naprostou vzájemnou důvěru. Totéž mohou říci o všech pěvcích, které do Lazebníka vedení opery skvěle obsadilo. To je ten nejdůležitější základ. A tak si budu za nás všechny, kteří se na Lazebníkovi podílíme, nejvíc přát, ať jsme si i nadále oporou a inscenaci Lazebníka přeji zlom vaz a bezpočet repríz.

ENRICO DOVICO /hudební nastudování a 1. dirigent/

Enrico Dovico studoval hru na klavír a dirigování ve svém rodném městě Turíně a v letech 1981–1995 působil v turínském Teatro Regio. Byl asistentem řady významných dirigentů (Carlo Maria Giulini, Giuseppe Sinopoli, Garcia Navarra, Alberto Zedda, Zoltan Pesko, Daniel Oren, Bruno Campanella). V roce 1991 debutoval ve Státní opeře Stuttgart (Verdiho *Maškarní ples*). V následujících letech hostoval ve Státní opeře Darmstadt (Humperdinckova *Perníková chaloupka*), v Janáčkově opeře v Brně (Verdiho *Aida* a *Requiem*), v Nové izraelské opeře v Tel Avivu, v operních domech v Brémách, Essenu, Mannheimu. V letech 1997–2001 byl šéfdirigentem a generálním hudebním ředitelem ve Státním divadle ve Wiesbadenu. Často hostuje v opeře v Kolíně nad Rýnem, kde poprvé dirigoval v roce 1999 a nastudoval mj. Rossiniho *Popelku* a Donizettiho *Nápoj lásky*. V roce 2000 zde nahrál na CD Korngoldovu operu *Mrtvé město* a Verdiho *Dona Carlo*. V roce 2001 se stal šéfdirigentem (od září 2002 generálním hudebním ředitelem) Národního divadla Mannheim, kde dirigoval opery *Nabucco*, *La traviata*, *Bohéma*, *Turandot*, *Simon Boccanegra*, *Norma*, *Otello*, *Tosca*, *Trubadúr*, *Boris Godunov*, *Bludný Holanďan*, *Carmen* ad. Od sezony 2005/06 je hlavním hostujícím dirigentem opery v Kolíně nad Rýnem.

Ve Státní opeře Praha nastudoval nové inscenace oper *Nápoj lásky* a *Turandot* (obojí 1995), *La Gioconda* (1997) a dirigoval reprízy *Tosky*, *La traviaty* ad.

MARTIN OTAVA /režie/

Martin Otava absolvoval konzervatoř (herectví a operní zpěv) a Akademii múzických umění (operní režie) v Praze. Ještě během studia na konzervatoři nastoupil své první herecké angažmá v Divadle na Vinohradech. Hrál ve Východočeském divadle v Pardubicích, v Kolíně a čtyři roky byl sólistou operety a muzikálu v pražském Hudebním divadle Karlín. Od roku 1991 je angažován jako operní režisér ve Státní opeře Praha. Zde mj. nastudoval Donizettiho *Nápoj lásky*, Wagnerova *Lohengrina*, Ponchielliho *La Gioconda*, Gounodova *Fausta* a *Markétku*, Straussova *Netopýra*, Pucciniho *Tosku*, Verdiho *Trubadúra* a *Maškarní ples*. Spolupracoval s Divadlem J. K. Tyla v Plzni, s Národním divadlem v Brně, Divadlem F. X. Šaldy v Liberci a Městským divadlem v Ústí nad Labem. Úspěšně režíroval na zahraničních operních scénách a festivalech, např. v Japonsku (Tokio, Osaka), Německu (Bayreuth, Hannover, Mnichov), Španělsku (San Sebastian, Mallorca), v Monte Carlu, Itálii a Rakousku. Významné byly mj. jeho režie Janáčkovy *Káti Kabanové* v Teatro Massimo Bellini v Catanii (dirigent Hans Graf, v roli Kabanichy Gwyneth Jones) nebo *Valkýry* na Wagnerově festivalu v rakouském Welsu (dirigoval Friedrich Haider, sólisté Hans Sotin, Heikki Siukola, Nadine Secunde, Luana de Vol ad.).

Z posledních režijních úkolů jmenujme například Straussovu *Salome* ve Varšavské národní opeře, Donizettiho *Viva la mamma* v Stadtheater Fürth a *Lazebníka sevillského* v Esch-sur-Alzette v Lucembursku. Martin Otava má rovněž bohaté zkušenosti s inscenováním oper pod širým nebem – byl spoluzakladatelem a šéfrežisérem letního festivalu Opera Praha – Open Air v Lichtenštejnském paláci, pravidelně působí dále na dalších letních festivalech – ve Francii, Rakousku a v Čechách (mj. v Českém Krumlově a na Operním festivalu v Lokti, na jehož vzniku v roce 2000 se spolupodílel).

JÁN ZAVARSKÝ /scéna/

Ján Zavarský (1948) absolvoval Střední školu uměleckého průmyslu v Bratislavě, kde poté studoval nejprve architekturu, potom scénografii u prof. Ladislava Vychodila na Vysoké škole múzických umění (absolvoval v roce 1974). Ještě v době studií působil jako scénograf v Divadle Andreje Bagara v Nitře (1972/73). V letech 1975–79 byl scénografem Státního loutkového divadla v Bratislavě a poté nastoupil do téže funkce v Trnavském divadle, kde působí dodnes, v současné době jako umělecký šéf. Od roku 1981 pravidelně spolupracuje také s Divadlem Husa na provázku v Brně. V letech 1978–1990 vyučoval scénografii na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě, od roku 1994 vyučuje na Janáčkově akademii múzických umění v Brně, kde je v současné době vedoucí Ateliéru scénografie. V letech 1992 a 1993 absolvoval jako hostující scénograf a pedagog studijní pobyt na Miami University, stát Ohio. Od roku 1996 je předsedou Slovenského národního centra OISTAT (Mezinárodní organizace scénografů a divadelních techniků). Na svém uměleckém kontě má dnes velkou řadu scénografií pro činoherní, loutkové i operní inscenace nejen na Slovensku a v Čechách, ale též v Maďarsku, Jugoslávii, Polsku, Německu, Švýcarsku a USA. Věnuje se rovněž grafickému designu, volné tvorbě a architektuře. Jeho díla byla soustředěna na více než 30 výstavách a získala řadu významných ocenění.

Ján Zavarský dosud vytvořil na 300 výprav k nejrůznějším jevištním žánrům, v mnoha případech včetně návrhů kostýmů. Z posledních prací v operní oblasti jmenujme *Tristana a Isoldu* (Národní divadlo v Praze, 2000), *Káťu Kabanovou* (Slovenské národní divadlo, Bratislava, 2003) a *Salome* (Národní opera ve Varšavě, 2004). Pro Státní operu Prahu navrhl výpravu k operám *La Gioconda*, *Lohengrin*, *Faust* a *Markétka* (vše 1997) a k operetě *Netopýr* (1998).

BETTINA KIRSTE /kostýmy/

Bettina Kirste (nar. 1968) pochází z Norimberka, kde absolvovala střední školu (1987) a vyučila se švadlenou (1991). V letech 1991–96 byla zaměstnána jako dámská krejčová v Městských divadlech v Norimberku, v dalších dvou letech absolvovala odbornou školu designu v Hamburku. Studium zde ukončila mistrovskou zkouškou a udělením 1. ceny za dámský kostým. V letech 1998–2000 byla asistentkou a kostýmní návrhářkou Falckého divadla v Kaiserslauternu a od roku 2000 pracuje jako kostýmní výtvarnice ve svobodném povolání. Pro divadlo v Annabergu-Buchholzu vytvořila kostýmy k muzikálům Irwinga Berlina *Anka, vezmi pušku* (Annie get your gun), Stephena Sondheima *Sweeney Todd*, k činohře Pavla Kohouta podle Edmonda Rostanda *Cyrano de Bergerac* a *Amphitryonu* Heinricha Kleista, k operám *Evžen Oněgin*, *Rigoletto*, *Car a tesař*, *Faust* a *Markétka*, *Zahradnice z lásky* a operetám *U bílého koníčka* Ralpa Benatzkého a *Carevič* Franze Lehára. Pro divadlo Kaiserslautern pak to byly kostýmy pro dramata Jury Soyfera *Konec světa* (Der Weltuntergang), *Nože ve slepicích* (Messer in Hennen) Davida Harrowera, *Uzavřená společnost* (Geschlossene Gesellschaft) Jeana Paula Sartra a *Pan Krampas: vynořující se* (Herr Krampas: auftauchend) Steffena Kopetzského, baletu Adonise Daukajeva *Hry Amorovy* (Amor Spiele) a hudební drama Marca Neikruga *Růžemi* (Through Roses). Pro Komorní operu Praha navrhla kostýmy k inscenaci opery *Xerxes* Georga Friedricha Händela.

MICHAEL KEPRT /2. dirigent/

Michael Keprt vystudoval obor dirigování na Akademii múzických umění v Praze (u prof. Radomila Elišky a Františka Vajnara) a kompozici (prof. Ivan Kurz). Absolvoval Bachakademii Praha 1991 a 1992 (Helmuth Rilling) a vídeňské mistrovské kurzy 1993 (Hans Graf). Tři sezony působil jako asistent sbormistra v Hudebním divadle v Karlíně, spolupracoval s různými orchestrálními a vokálními tělesy (Filharmonie Hradec Králové, Státní filharmonie Teplice, Musici di Praga, Kühnův dětský sbor). V letech 1992–2000 byl sbormistrem Pražského pěveckého sboru Smetana a od roku 1994 Pěveckého sdružení pražských učitelů, s nimiž realizoval četná koncertní vystoupení doma i v zahraničí (Velká Británie, Francie, USA). Jeho vlastní skladatelská tvorba zahrnuje kompozice v poměrně širokém žánrovém rozpětí, skladby vokální, komorní i orchestrální. Od roku 1997 působil jako sbormistr ve Státní operě Praha, od sezony 2002/03 jako dirigent.

SEZONA 2004/2005

Sezona 2004/2005 patří z hlediska obchodního k nejúspěšnějším, ve všech ukazatelích překonala sezónu předcházející.

SOP odehrála v sezóně 2004/2005 **celkem 252 představení** (včetně 3 představení hostujícího souboru baletu Národního divadla v Brně). Je to o 2 představení méně než v předcházející sezóně.

Z celkového počtu 252 představení bylo 211 představení operních, 2 koncerty a 39 představení baletních. Došlo k poklesu operních představení (- 5) ve prospěch představení baletních (+ 5).

Představení SOP na domácí scéně zhlédlo **198 613 diváků**, což je o 7 034 diváků více než v sezóně předcházející. Z celkového počtu diváků je cca 130 000 ze zahraničí.

Celková tržba ze vstupného na domácí scéně představuje částku 86 391 398,- Kč, což je o 2 147 412,- Kč více než v sezóně 2003/2004 (nárůst o 2,6 %).

Průměrná tržba na jedno představení je 342 823,- Kč což je cca o 3,4 % více než v sezóně minulé (průměrná tržba operního představení je 374 053,- Kč, koncertů 97 264,- a 186 454,- Kč z baletního představení). Z hlediska obchodního zůstává nejúspěšnější inscenací Carmen. Při 18 reprízách a návštěvnosti 96,6 % bylo dosaženo celkových tržeb 8 618 044,- Kč, což představuje průměrnou tržbu 478 780,- Kč.

Nejvyšší **průměrná tržba** na jedno představení byla v květnu (407 686,- Kč), nejnižší v březnu (272 081,- Kč).

Celková **průměrná cena vstupenky** představuje částku 435,- Kč (průměrná cena operního představení 455,- Kč, koncertu 111,- Kč a baletu 314,- Kč).

Celková **průměrná návštěvnost** na domácí scéně dosáhla výše 74,3 %, což je o 3,1 % více než v předcházející sezóně (z toho opera 77,6 %, koncerty 82,3 % a balet 56,1 %). Nejvyšší návštěvnost byla tradičně v říjnu (81% a nejnižší v srpnu 54,2 %). Z hlediska obchodního byl nejúspěšnějším měsícem květen, kdy celkové tržby dosáhly výše 11 007 519,- Kč při 27 představeních.

Struktura návštěvníků (zahraniční versus domácí) zůstává v zásadě za poslední léta přibližně stejná. V typicky divadelních měsících (listopad – březen) tvoří domácí návštěvníci zhruba 60 % klientely SOP, v turisticky atraktivních měsících (duben – říjen) se tento podíl snižuje na cca 20 %.

Složení zahraničních návštěvníků zůstává v posledních třech letech v zásadě nezměněno. Z celkového počtu zahraničních návštěvníků tvoří cca 35% diváci z anglosaských zemí, 20% z Německa, 10% z Francie, 8% ze Španělska, 7% z Itálie a 5% z Japonska.

NEJHRANĚJŠÍ TITULY:

LA TRAVIATA	25x
RIGOLETTO	22x
POPELKA (balet)	20x
CARMEN	18x
AIDA	16x

NEJVYŠŠÍ PRŮMĚRNÁ NÁVŠTĚVNOST:

NETOPÝR	100,0 %	(při 3 reprízách)
RUSALKA	97,1 %	(při 7 reprízách)
CARMEN	96,6 %	(při 18 reprízách)
KOUZELNÁ FLÉTNA	91,9 %	(při 4 reprízách)
AIDA	90,4 %	(při 16 reprízách)

NEJVYŠŠÍ PRŮMĚRNÁ TRŽBA:

NETOPÝR	783 333,- Kč	(3x včetně Silvestra)
KOUZELNÁ FLÉTNA	496 957,- Kč	(4x)
CARMEN	478 780,- Kč	(18x)
TOSCA	447 041,- Kč	(14x)
RUSALKA	446 861,- Kč	(7x)

NEJVYŠŠÍ CELKOVÉ TRŽBY JEDNOTLIVÝCH TITULŮ:

LA TRAVIATA	10 415 550,- Kč	(25 představení)
CARMEN	8 618 044,- Kč	(18 představení)
RIGOLETTO	8 194 362,- Kč	(22 představení)
AIDA	7 035 909,- Kč	(16 představení)
NABUCCO	6 736 137,- Kč	(16 představení)

PŘEDPLATNÉ:

V uplynulé sezóně měla SOP celkem 4 519 předplatitelů ve 13 abonentních řadách, což je cca o 14 % více než v sezóně 2003/2004. Nejvíce abonentů bylo tradičně v řadách seniorů (861 respektive 833 předplatitelů). Celkový příjem z předplatného byl 4 325 524,- Kč (v 63 představeních), to je o cca 128 000,- Kč více než v minulé sezóně. Celkový příjem z předplatného představuje cca 5 % z celkových tržeb. Na předplatném bylo prodáno 21 985 míst, což je 11 % prodaných vstupenek. Průměrná cena vstupenky prodané v rámci předplatného činí 197,- Kč.

V souvislosti s částečnou změnou skladby předplatného, propagací, a dřívějším zahájením prodeje předplatného v letošním roce se podařilo SOP zaznamenat podstatný nárůst (11 %).

Tato pozitivní tendence pokračuje i v letošním roce v prodeji předplatného na sezónu 2005/2006.

AKTUALITY

JAPONSKÝ SOUBOR TRADIČNÍHO TANCE KIKUNOKAI V SOP

Pondělí 3. 10. 2005, 19.30

Taneční soubor KIKUNOKAI je renomovaný taneční soubor, který proslul klasickým a současně i novátorským tanečním stylem. Soubor vychází ze systematického studia lidového umění z různých japonských regionů, které vynalézavě kombinuje a transformuje tak, aby korespondovalo s moderní dobou. Soubor založila v roce 1972 paní Mičijo Hata, která má velké zkušenosti z japonského tance Kabuki a výrazně přispěla k rozvoji současného japonského tanečního umění. V roce 1988 získala velké ocenění za svou choreografii tanečních scén ve filmu *Sny* slavného režiséra Akiri Kurosawy. Soubor s velkým ohlasem reprezentoval Japonsko v řadě evropských zemí, v Americe, Indii, jihovýchodní Asii, Austrálii ad. Do České republiky přijíždí v rámci projektu „Rok výměny Evropské unie – Japonsko“.

LA TRAVIATA V SALCBURKU

Jeden z nejúspěšnějších titulů Státní opery Praha, Verdiho *La traviata*, která je na repertoáru SOP v režii Ladislava Štrose, ve výpravě Vladimíra Nývlta a kostýmech Josefa Jelínka nepřetržitě od roku 1982, bude uvedena **15. a 16. 10. 2005** v slavném Velkém festivalovém domě v Salcburku. V hlavních rolích se představí Adriana Kohůtková (Violeta), Yikun Chung a Aleš Briscein (Alfred), Vladimír Chmelo a Roman Janál (Germont), účinkují sbor SOP a Mozarteum Orchestra Salzburg, diriguje Leoš Svárovský.

STÁTNÍ OPERA PRAHA OPĚT V JAPONSKU

Na své sedmé turné po Japonsku odjede soubor Státní opery Praha **8. 10. 2005**. Během měsíčního hostování (**do 7. 11.**) představí japonskému publiku inscenaci Verdiho *Aidy*, s níž zde vystupoval s mimořádným úspěchem již na podzim 2002. Tehdy se k našemu souboru připojil v šesti představeních slavný argentinský tenorista José Cura, letos se v titulní roli představí jako hosté slavné světové sopranistky Maria Guleghina a Inez Salazar a v roli Radama Piero Giuliacci. V sérii představení vystoupí pod taktovkou italského dirigenta Giorgia Crociho a dirigenta SOP Jiřího Mikuly stálí hosté a sólisté SOP Anda-Louise Bogza a Maida Hundeling (*Aida*), Igor Jan a Jan Vacík (*Radames*), Galja Ibragimova a Veronika Hajnová (*Amneris*), Martin Bárta a Miguelangelo Cavalcanti (*Amonasro*), Lukáš Hynek-Krämer a Oleg Korotkov (Král), Ladislav Mlejnek a Oleg Korotkov (*Ramfis*), Jiří Hruška (*Posel*) a Jana Levicová (*Kněžka*).

Na rok 2007 chystá Státní opera Praha další japonské turné, a to s Verdiho operou *La traviata*.

HISTORICKÁ BROŽURA

Na cestách ke Státní opeře Praha 1888-2005

Na začátku sezony 2005/06 vydává SOP revidovanou a aktualizovanou knížku s názvem *Na cestách ke Státní opeře Praha*. Vychází ve dvou verzích, v češtině a v dvojjazyčné anglicko - německé mutaci. Návštěvník Státní opery Praha se v ní dozví vše podstatné o operním dění na naší scéně, od roku 1888, neboli založení Nového německého divadla, přes dějinné peripetie, kdy budova několikrát změnila svůj název (*Divadlo 5. května*, *Velká opera 5. května*, *Smetanovo divadlo*), až po současnou Státní operu Praha. Nechybějí fotografie slavných umělců působících v průběhu 118 sezon v této budově ani fotografie z nejvýznamnějších inscenací.

VÝSTAVY

Vladimír Nývlt /1927 - 1995/

Vzpomínka

Ve své výstavní činnosti pokračuje Státní opera Praha připomenutím významné osobnosti české scénografie druhé poloviny 20. století, Vladimíra Nývlt, od jehož úmrtí uplyne letos na podzim deset let. Po ukončení studia na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v roce 1951 přišel jako čerstvý adept jevištního výtvarnictví do divadla E.F. Buriana, kde se stal šéfem výpravy. Zde působil s výjimkou sezony 1959-60 až do ledna 1983, odkdy byl angažován v Národním divadle. Pro většinu jeho výprav je charakteristické podlahové členění a vrstvení scény do významových segmentů, osobitá stylizace scénických prvků až k jejich tvarovému zabstrahování.

První výpravou pro někdejší Smetanovo divadlo - dnešní Státní operu - byl balet Zbyňka Vostřáka Sněhurka v roce 1961, následovaly opery Fidelio, Louisa, Ariadna na Naxu, Poprask v opeře, Příhody lišky Bystroušky, Peter Grimes a další, celkem 22 inscenací včetně dvou již pro Státní operu Praha (Italka v Alžiru, Kouzelná flétna). Na většině operních inscenací spolupracoval s režisérem Ladislavem Štosem. Za scénografii získal mj. zlatou medaili na Pražském quadrienále 1967 a zlatou madaili nejlepšího zahraničního scénografa na X. bienále v Sao Paulu v roce 1969.

Výstava ze scénické tvorby Vladimíra Nývlt bude přístupna návštěvníkům divadla ve společenských prostorách na prvním balkóně od 29.9. do konce letošního roku.

PARTNEŘI STÁTNÍ OPERY PRAHA

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI STÁTNÍ OPERY PRAHA

